

A SARKKUTATÓ TOLLA

PONTOSAN EMLÉKSZEM ARRRA a töltőtollra, amit nemegyszer láthattam gyerekkoromban. Zölde színű alapon vékony négyzethálós volt a szára és a kupakja, fekete volt a vége, arany színű a csíptetője... A tollat apám barátja, János bácsi őrizte: a sarkkutató nagy rajongója. Ő volt az első magyar újságíró, aki az Északi-Sarkon járt, egy szovjet expedícióval. A toll történetét akkor mesélte el, amikor először mutatta meg nekem:

– Ez a toll egy világhírű kutatóé volt. Űgy hívták: Carsten Egeberg Borchgrevink. Norvégiában született, de Ausztráliában élt, és kutatta a földrészt akkor még szinte felfedezetlen belső területeit. Nagyon érdekelte a Déli-sark világa, így 1894-ben elszegődött az Antarctic nevű hajóra matróznak, és ő volt az, aki 1895. január 23-án – igazoltan – elsőként lépett a Déli-sark földjére.

Visszatérte után három évvel a Southern Cross expedíció vezetője lett, és 1899-ben elérte az Adare-fokot, ott is telelt át az expedíció. 1900 nyarán hajón és szánnal a déli szélesség 78. fok 50'-ig sikerült előrehaladnia! Útja során tudományos megfigyeléseket végzett a Déli-sark mágneses helyének meghatározására. Később Új-Zélandon telepedett le, beutazta Nyugat-Indiát is. És 1903-ban Budapesten is járt, expedíciójának eredményeit mutatta be. Az én édesapám kalauzolta, amíg itt volt, és amikor elutazott, emlékül adta neki ezt a tollat.

Hogy most mi lehet a Borchgrevink-tollal, nem tudom, de kiskamaszként elhatároztam: egyszer majd – mint ismert sarkkutató – én is ajándékozok valakinek töltőtollat...

SZÖVEG: KRISTÓF GÁBOR

120 ÉVVEL EZELŐTT

Borchgrevink partraszállása a kontinentális Antarktisz első feljegyzett érintése volt.

A Déli-sarkvidék szigetvilágát viszont jóval korábban, az 1820-21-es úttörő években érték el az első felfedezők: az orosz Bellingshausen, az angol Bransfield és az amerika Palmer expedíciói

